

Het geluk van het weerzien, na de wanhoop van het verlaten

De uitstraling van vaderlijke vergevingsgezindheid en liefdevolle omarming jegens zijn zondige zoon bevrijdde Henri Nouwen van zijn twijfels en onzekerheden. © Wikimedia

De vergevingsgezindheid die spreekt uit Rembrandts *De terugkeer van de verloren zoon* bevrijdde priester-psycholoog Henri Nouwen van zijn onzekerheden. Woordkunstenaar Michel Kempeners putte uit Nouwens boek *Eindelijk thuis* een monoloog die naar de essentie van de parabel voert.

Vie Kijken

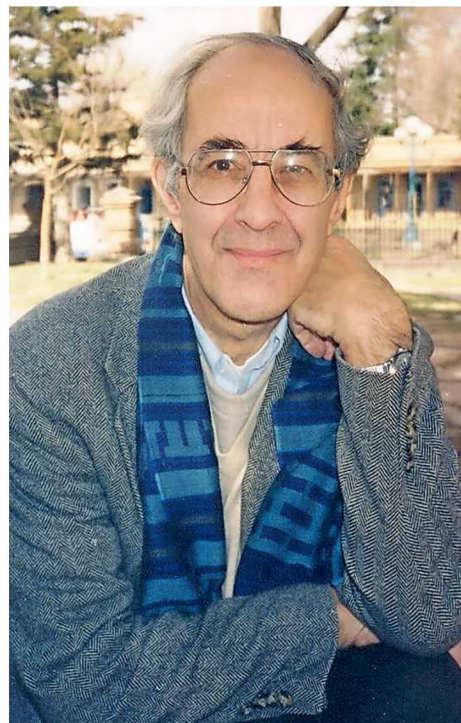
Henri Nouwen (Nijkerk 1932 – Hilversum 1996) was priester in het bisdom Utrecht en professor aan de universiteiten van Yale en Harvard. In de VS ontpopte hij zich tot succesvol auteur en inspirator en hij reisde de wereld af met lezingen uit zijn werk. Hij schuwde de publiciteit niet rond zijn eigen levenswandel en persoonlijke ervaringen. Die stonden soms in schril contrast met de verheven beschrijvingen van spirituele momenten. Hij worstelde met de tegenstelling tussen uiterlijk succes en innerlijke onzekerheid. Hij belandde in een crisissituatie, een soort van midlifecrisis, die hem deed twifelen of hij wel echt kon doorgaan voor het rolmodel waarvoor velen hem hiel-

neergeknield, fascineerde hem zodanig dat hij het schilderij in de Hermitage van Sint-Petersburg ging bekijken. Daar voltrok zich een metamorfose. De uitstraling van vaderlijke vergevingsgezindheid en liefdevolle omarming

jegens zijn zondige zoon voelde als een bevrijding uit zijn eigen twijfels en onzekerheden. Die ervaring gaf hem de kracht om een nieuwe weg in te slaan en anderen bij te staan, die met gelijkaardige levensvragen worstelen.

Christelijke inspiratie

Over dit keerpunt in zijn leven schreef Nouwen een van zijn meest beklievende boeken: *Eindelijk thuis*. Het verscheen in 1990 onder de titel *The Return of the Prodigal Son* en werd in vele talen vertaald. Vorig jaar bracht uitgeverij Lannoo een nieuwe druk uit. Met zijn boek bereikte Nouwen een groot publiek, dat zich aangesproken voelde door zijn kwetsbare openhartigheid. Een tijdgenoot, Michael O'Laughlin, vatte het zo samen: "Spreken en doceren, daarin was Nouwen een meester. Hij bood iets wat zeldzaam was: een boodschap van waarheid." Uit dit werk distilleerde Michel Kempeners een monoloog over de kern van de relatie tussen de jongste en de oudste zoon onderling en met hun vader. Wie is verloren, wie zoekt of wordt gezocht? Wat is "ver weg" en wat is "thuis"? En vooral: waar bevind ik mijzelf? De gekozen fragmenten worden afgewis-

Henri Nouwen. © Wikimedia

"De basis van ons bestaan is dat wij, ieder afzonderlijk, geliefd zijn."

den. Dat maakte hem onzeker en ongelukkig. In die periode raakt hij onder de indruk van Rembrandts schilderij *De terugkeer van de verloren zoon*. Het beeld van de vader die zich liefdevol buigt over zijn zoon, ootmoedig voor hem

seld met muzikale intermezzi door de jonge Leuvense cellist Emiel Cockx. "Ik hou van verhalen vertellen voor een publiek", zegt Kempeners, "en heb als docent Woordkunst aan het conservatorium van Hasselt getracht de liefde voor het woord door te geven aan mijn studenten. Nu ik gepensioneerd ben en meer vrije tijd heb, kan ik mij als vrijwilliger uitleven door het inlezen van boeken voor mensen met een leesbeperking. Ik ben ook presentator-moderator bij de conferenties van Christen Forum Limburg in Hasselt. Dat organiseert al meer dan 35 jaar lezingen over brede maatschappelijke, politieke, religieuze, spirituele, artistieke en andere thema's met christelijke inspiratie en heeft een ruim vast publiek opgebouwd. Af en toe verlaten we het format van lezing of debat en trachten we woord, muziek en beeldende kunst samen te laten smelten om tot diepere beleving en inzichten te komen."

"Spreken en doceren, daarin was Nouwen een meester."

Onvoorwaardelijke liefde

Zijn rusteloosheid bracht Nouwen, na zijn jaren in Yale, in Latijns-Amerika, waar hij deelde in de ellende van het alom aanwezige onrecht. Hij verbleef in sloppenwijken en begon te schrijven over de onaanvaardbare kloof tussen arm en rijk. Hij pleitte voor sociale rechtvaardigheid en werd een ware vrede-stichter. Later droeg hij die bevindingen uit als docent op Harvard en gaf er lezingen over. Maar na een lange bezinningsperiode in een trappistenabdij (*Vreemdeling in het paradijs*) en sterk beïnvloed door het werk van theoloog en sociaal activist Thomas Merton besluit Nouwen in 1986 Harvard te verlaten om pastor te worden in de Ark-gemeenschap *Daybreak* in Toronto, en er samen te leven met mentaal gehandicapten en hun begeleiders. Eindelijk vond hij authentieke (naasten)liefde, niet in het minst door de vriendschap met Adam, een jonge medebewoner. Door diens kwetsbaarheid gingen zijn ogen open voor de afhankelijkheid van mensen met een beperking. Dat inspireerde hem tot het boek *Adam, God's Beloved*. "Henri zocht voortdurend naar een antwoord op de vraag: waartoe word ik door God geroepen?", zegt zijn broer Laurent (77). "En hij wist: ik móet luisteren, al lijkt het pad volstrekt onbegaanbaar. Maar altijd bleef hij geloven in onvoorwaardelijke liefde en concludeerde: 'De basis van ons bestaan is dat wij, ieder afzonderlijk, geliefd zijn.'" Ook paus Franciscus citeerde Henri Nouwen tijdens zijn homilie op Aswoensdag 2024: "De Heer roept ons op: 'Kom, laat mij uw tranen drogen en laat mijn mond dicht bij uw oor komen en tot u zeggen: ik hou van u, ik hou van u, ik hou van u.' Geloven wij dat de Heer ons liefheeft, dat de Heer mij liefheeft?" III

De lezing-performance *Verloren Zonen en hun Vader. Gedachten van Henri Nouwen bij Rembrandts De terugkeer van de verloren zoon* vindt plaats in het Cultuurcentrum van Hasselt op 11 maart (20 uur), in de reeks conferenties van Christen Forum Limburg. Meer info op www.christenforumlimburg.be